

זוהר היומי

זוהר בראשית – דף קצ"ז ע"ב

פרשת מקץ

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (קצ"ז ע"א) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

מִיַּת הָהוּא. אֵלֶּא הָהוּא תּוֹסַפֶּת רוּחָא אֲסִתְלַק מִנִּיהָ שְׂכִינְתָּא, וְלֹא הָוָה בְּגִיָּה. בְּגִין דְּעֲצֹבֹנָא דְהָוָה בֵּיהּ גְּרָמָא לִיהּ, (וְאִי גִרְמָא לִיהּ הָא) (ס"א דלֹא) לֹא הָוָה רוּחִיהּ בְּקִיּוּמִיהּ. וּבְגִין כֶּךָ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. וְהָכָא (כְּתִיב וִירָא יַעֲקֹב), דְּעַד כְּעֵן לֹא אֲתַבְּשֵׁר, מִנָּא הָוָה יָדַע. אֵלֶּא וִירָא יַעֲקֹב, דְּחָמָא לְכָל דְּיִירִי אֲרַעָא דְּאֲזְלִי לְמִצְרַיִם, וּמִיִּתְנָ עֲבוּרָא (הָדָא הוּא דְּכְתִיב וִירָא יַעֲקֹב).

תרגום לעברית

וּבֹא רָאָה, כִּינִן שְׂאָבֵד יוֹסֵף מֵאֲבִיו, יַעֲקֹב אֲבִד אוֹתָהּ תּוֹסַפֶּת הָרוּחַ שְׂהִיָּתָהּ בּוֹ, וְהִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ הַשְׂכִּינָה. אַחֲרַי כֶּךָ מַה כְּתוּב? (כְּרִאשִׁית מַה) וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. וְכִי עַד עֲכָשׁוּ הָיָה מֵת? אֵלֶּא אוֹתָהּ תּוֹסַפֶּת הָרוּחַ הִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ הַשְׂכִּינָה וְלֹא הִיָּתָה בְּתוֹכּוֹ, מִשּׁוּם שְׂהֻעָצֵב שְׂהִיָּתָהּ בּוֹ גִּרְמָא לּוֹ, [וְאִם גִּרְמָא לּוֹ לְזֹה] שְׂלֹא הִיָּתָה רוּחַ בְּקִיּוּמָהּ, וּמִשּׁוּם כֶּךָ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. וְכֵאֵן כְּתוּב וִירָא יַעֲקֹב, שְׂעַד עֲכָשׁוּ לֹא הִתְבַּשֵּׁר. מִגִּין הָיָה יוֹדֵעַ? אֵלֶּא וִירָא יַעֲקֹב, שְׂרָאָה אֶת כָּל דְּיִירִי הָאָרֶץ שְׂהוּלְכִים לְמִצְרַיִם וּמִבְּיָאִים תְּבוּאָה. זֶהוּ שְׂכָתוּב וִירָא יַעֲקֹב.

רבי יצחק אמר, תא חזי, דוד מלכא זכה לאתחברא באברהם, וירית דוכתיה בגווייהו. הך הוא דכתיב, אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה. (נדפס וארא לא א) רבי ייסא ורבי חזקיה הוו אזלי מקפוטקיא ללוד, והוה עמהון חד יודאי במטול דקפטירא דחמרא, עד דהוו אזלי, אמר רבי ייסא לרבי חזקיה, אפתח פומך ואימא חד מלה מאינן מילי מעלייתא דאורייתא, דאת אמר בכל יומא קמי בוצינא קדישא.

תרגום לעברית

רבי יצחק אמר, בא ראה, דוד המלך זכה להתחבר עם האבות, וירש את מקומו בתוכם. זהו שכתוב אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה. רבי ייסא ורבי חזקיה היו הולכים מקפוטקיא ללוד, והיה עמם יהודי אחד שמחזיק נוד של יין. בעודם הולכים, אמר רבי ייסא לרבי חזקיה, פתח פיה ואמר דבר אחד מאותם הדברים המעלים של התורה שאתה אומר כל יום לפני המאור הקדוש.

טקסט הזוהר

פתח ואמר, (משלי ג) דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום. דרכיה דרכי נועם, אליו ארחין דאורייתא. דמאן דאזיל בארחי דאורייתא, קודשא בריך הוא אשרי עליה נעימותא דשכינתא, די לא תעדי מניה לעלמין. וכל נתיבותיה שלום, דכלהו נתיבין דאורייתא כלהו שלם, שלם ליה לעילא, שלם ליה לתתא. שלם ליה בעלמא דין, שלם ליה בעלמא דאתי.

תרגום לעברית

פתח ואמר, (משלי ג) דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום. דרכיה דרכי נועם - אלו דרכי התורה. שמי שהולך בדרכי התורה, הקדוש ברוך הוא משרה עליו את נעימות השכינה שלא תזוז ממנו לעולמים. וכל נתיבותיה שלום - שכל נתיבות התורה כלם שלום. שלום לו למעלה, שלום לו למטה. שלום לו בעולם הזה, שלום לו בעולם הבא.

אמר ההוא יודאי, איסירא (אסתר) בקיסטרא בהאי קרא אשתכח, אמרו ליה, מנין לך. אמר לון, מאבא שמענא, ואוליפנא הכא בהאי קרא מלה (טבא). פתח ואמר, האי קרא בתרין גוונין איהו, ובתרין סטריין. קרי ביה דרכים, וקרי ביה נתיבות. קרי ביה נעם, וקרי ביה שלום. מאן דרכים, ומאן נתיבות. מאן נעם, ומאן שלום.

תרגום לעברית

אמר היהודי ההוא, כמו מטבע בכיס נמצא בפסוק הזה. אמרו לו, מנין לך? אמר להם, שמעתי מאבא, ולמדתי כאן דבר [טוב] בפסוק הזה. פתח ואמר, הפסוק הזה הוא בשני גוונים ובשני צדדים. קוראים בו דרכים וקוראים בו נתיבות. קוראים בו נעם, וקוראים בו שלום. מי הדרכים ומי הנתיבות? מי הנעם ומי השלום?

טקסט הזוהר

אלא דרכיה דרכי נעם. היינו דכתיב, (ישעיה מג) הנותן בים דרך, דהא בכל אתר דאקרי באורייתא דרך, הוא אורח פתיחא לכלא. כהאי ארחא, דאיהו פתיח לכל בר נש. כך דרכיה דרכי נעם, אילין דרכים דאינון פתיחון מאבקהו, דכראן בימא רבא, ועאלין בגויה, ומאינון אורחין מתפתחין לכל עיבר ולכל סטרי עלמא.

תרגום לעברית

אלא דרכיה דרכי נעם, הינו שפתוב (ישעיה מג) הנותן בים דרך. שהרי בכל מקום שנקרא בתורה דרך, זו דרך פתוחה לכל. בדרך הזו שפתוחה לכל אדם, כך דרכיה דרכי נעם. אלו הדרכים שפתוחים מן האבות, שפרו בים הגדול, ונכנסים לתוכו, ומאותם הדרכים נפתחים לכל עבר ולכל צדדי העולם.

וְהָאֵי נָעַם, הוּא נְעִימוּ דְנִפְק מֵעֲלָמָא דְאֵתִי. וּמֵעֲלָמָא דְאֵתִי נְהָרִין כָּל בּוֹצִינִין, וּמִתְפָּרְשִׁין לְכָל עֵיבֵר. וְהָהוּא טִיבוּ וְהָהוּא נְהוּרָא דְעֲלָמָא דְאֵתִי, דִּינִקִּין (נ"א דִּירִתִּין) אֲבָהוּ, אֲקָרִי נָעַם. דְּכָר אַחֵר, עֲלָמָא דְאֵתִי אֲקָרִי נָעַם, וְכַד אֲתַעֵר עֲלָמָא דְאֵתִי, כָּל חֲדוּ וְכָל טִיבוּ וְכָל נְהוּרִין וְכָל חֵירוּ דְעֲלָמָא אֲתַעֵר, וּבְגִינִי כֹךְ אֲקָרִי נָעַם.

תרגום לעברית

וְהַנָּעַם הַזֶּה הִיא נְעִימוֹת שְׂיוּצָאֵת מִן הָעוֹלָם הַבָּא, וּמִן הָעוֹלָם הַבָּא מֵאִירִים כָּל הַמְּאֻרוֹת וּנְפָרָדִים לְכָל עֵבֶר, וְאוֹתוֹ הַטּוֹב וְאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא שְׂיוּנָקִים [שְׂיוֹרָשִׁים] הָאֲבוֹת נִקְרָא נָעַם. דְּכָר אַחֵר - הָעוֹלָם הַבָּא נִקְרָא נָעַם, וּכְשֶׁמִּתְעוֹרֵר הָעוֹלָם הַבָּא, כָּל הַשְׂמִיחָה וְכָל הַטּוֹב וְכָל הַמְּאֻרוֹת וְכָל הַחֲרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם מִתְעוֹרְרִים, וּמִשּׁוֹם כֹּךְ נִקְרָא נָעַם.

טקסט הזוהר

וְעַל דָּא תְנִינֵן, חֲיִיבִין דְּגִיחָנָם, בְּשַׁעְתָּא דְּעָאֵל שְׁבַתָּא, נִיחִין כְּלָהוּ, וְאִית לָהּ חֵירוֹת וּנְיִיחָא. בְּשַׁעְתָּא דְּנִפְיָק שְׁבַתָּא, אִית לָן לְאֲתַעֵרָא חֵידוּ עֲלָאָה עֲלָנָא, דְּנִשְׁתַּזִּיב מִהָהוּא עוֹנָשָׁא דְּחִיבִיָּא דְּאֲתַדְנוּ (ס"א דִּאֲהַדְרוּ) מִהָהִיא שַׁעְתָּא וּלְהִלָּאָה. וְאִית לָן לְאֲתַעֵרָא וְלִימָא, (תְּהִלִּים צ) וַיְהִי נָעַם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ. דָּא הוּא נָעַם עֲלָאָה, חֵידוּ (ס"א חֵירוּ) דְּכָלָא, וְעַל דָּא דְּרָכִיָּה דְּרָכִי נָעַם.

תרגום לעברית

וְעַל זֶה שְׁנִינֵנוּ, הִרְשָׁעִים שֶׁל הַגִּיחָנָם, בְּשַׁעְתָּה שְׁנִכְנַסְתָּ הַשְּׁבַת, כָּלָם נָחִים, וַיֵּשׁ לָהֶם חֲרוֹת וּמְנוּחָה. בְּשַׁעְתָּה שְׂיוּצָאֵת הַשְּׁבַת, יֵשׁ לָנוּ לְעוֹרֵר שְׂמִיחָה עֲלִינוּהָ עָלֵינוּ שְׁנִנְצָל מֵאוֹתוֹ הָעוֹנָשׁ שֶׁל הִרְשָׁעִים שְׁנִדְנוּ [שְׁחִזְרוּ] מִן הַשַּׁעְתָּה הַהִיא וְהִלָּאָה. וַיֵּשׁ לָנוּ לְהִתְעוֹרֵר וְלֹמַר, (תְּהִלִּים צ) וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ. זֶהוּ הַנָּעַם הָעֲלִיּוֹן, שְׂמִיחַת [חֲרוֹת] הַכָּל, וְעַל כֵּן דְּרָכִיָּה דְּרָכִי נָעַם.

וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם, מֵאֵן נְתִיבוֹתֶיהָ. אֵלֶּיךָ אֵינִי שׁוֹבֵלִין דְּנִפְקִין מִלְּעִילָא, וְכָלֵהוּ נְקִיט לֹון בְּרִית יְחִידָא, דְּאִיהוּ אֶקְרִי שְׁלוֹם, שְׁלָמָא דְּבֵיתָא. וְאֶעִיל לֹון לְיָמָא רַבָּא, כַּד אִיהוּ בְּתוֹקְפִיהָ, וְכַדִּין יְהִיב לִיהָ שְׁלָמָא. הֵדָא הוּא דְּכְתִיב וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם (ע"כ). תָּא חֲזִי, יוֹסֵף בְּרִית שְׁלוֹם הָהּ, וְהָהּ בְּמִצְרַיִם מִלְּפָא, וְשְׁלִיט עַל אֶרֶץ. וְיַעֲקֹב בְּגִין דְּאֶסְתֵּלַק מִנִּיהָ שְׁכִינְתָּא, לֹא הָהּ יָדַע.

תרגום לעברית

וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם, מִי זֶה נְתִיבוֹתֶיהָ? אֵלֶּיךָ הֵם הַשְׁכִּילִים שְׁיוֹצְאִים מִלְּמַעְלָה, וְאֵת כָּלֵם לֹוֹקֵם הַבְּרִית הַיְחִידִי שֶׁנִּקְרָא שְׁלוֹם, שְׁלוֹם הַבֵּית, וּמִכְנִיס אוֹתָם לָם הַגָּדוֹל כְּשֶׁהוּא בְּגִבּוֹרָתוֹ, וְאֵז נֹתֵן לוֹ שְׁלוֹם. זֶהוּ שֶׁפֶּתוּב וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם. בֹּא רֵא, יוֹסֵף הֵיךְ בְּרִית שְׁלוֹם, וְהֵיךְ מִלָּה בְּמִצְרַיִם וְשְׁלִיט עַל הָאָרֶץ, וְיַעֲקֹב, מְשׁוּם שֶׁהִסְתַּלַּקָּה מִמֶּנּוּ הַשְׁכִּינָה, לֹא הֵיךְ יוֹדַע.

טקסט הזוהר

וְעַם כָּל דָּא, יַעֲקֹב הָהּ לִיהָ תִּבְרָא, בְּגִין לְמִזְבֵּן עֲבוּרָא בְּמִצְרַיִם. וְחָמָא דְּאִיהוּ תִּבְרָא עַל תִּבְרָא, דִּיחֲתוֹן בְּנוֹי לְמִצְרַיִם. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְרָאוּ, בְּגִין דְּלֹא תַחֲמוֹן גּוֹפִיכּוֹ, אֲלֵא כְּרַעֲבִין, כְּגִוּבֵרִין דְּלִית לֹון שְׁבָעָא.

תרגום לעברית

וְעַם כָּל זֶה, לְיַעֲקֹב הֵיךְ שָׁכַר, כִּדִּי לְקִנּוּת תִּבּוּאָה בְּמִצְרַיִם, וְרֵא, שֶׁהוּא שָׁכַר עַל שָׁכַר, שֶׁיִּרְדּוּ בָנָיו לְמִצְרַיִם, וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְרָאוּ, כִּדִּי שְׁלֹא תִרְאוּ עֲצָמְכֶם אֲלֵא כְּמוֹ רַעֲבִים, כְּמוֹ אֲנָשִׁים שְׂאִין לָהֶם שְׁבַע.

אמר רבי חזקיה, ודאי רזא הכא. דהא בכל זמנא דצער איהו בעלמא, לא בעי בר נש, לאחזאה גרמיה בשוקא, בגין דלא יתפס בחובוי. ועל דא אמר למה תתראו, והא אתמר.

תרגום לעברית

אמר רבי חזקיה, ודאי סוד יש כאן, שהרי בכל זמן שהוא צער בעולם, לא צריך האדם להראות את עצמו בשוק, כדי שלא יתפס בחטאיו, ועל כן אמר למה תתראו, והנה נתבאר.

◆ הקטע מתחיל בדף זה וממשיך בדף הבא (קצ"ח ע"א) ◆

טקסט הזוהר

דבר אחר וירא יעקב כי יש

תרגום לעברית

דבר אחר וירא יעקב כי יש שבר במצרים - תבואה ממש, שהרי על כן שלח הקדוש ברוך הוא רעב לעולם, כדי להוריד את יעקב ואת בניו לשם, ועל זה ראה את בני הארץ שהיו מביאים משם תבואה.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס - שימוש לא מסחרי - שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):
creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.